

Bijlage no. 2 bij servicedocument Sportmasseur

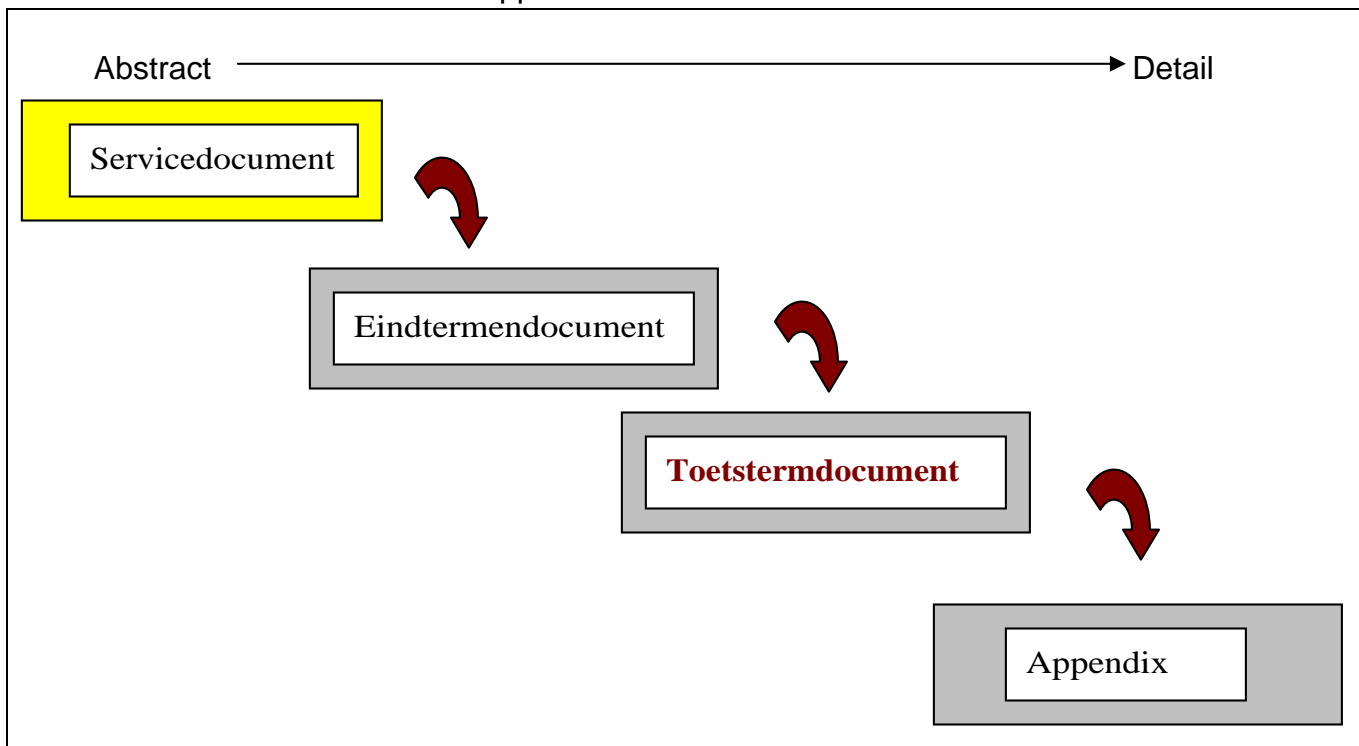
No. 2: TOETSTERMENDOCUMENT:

SPORTMASSEUR Vakkennis en Vaardigheden

1. Anatomie
2. Fysiologie
3. Sportmassage
  - a. EHBSO
  - b. Onderzoek
    - i. Procedure stappenplan
    - ii. Methoden en technieken vaststellen
  - c. Tape en Bandage
  - d. Massage
    - i. Palpatie
    - ii. Massage
4. Sociale vaardigheden
  - a. Communicatievaardigheden
  - b. Voorlichting, advies en instructie
  - c. Omgangsvormen en gedrag
5. Registratie vaardigheden
6. Materiaalkennis
7. Sportmassageproces
8. Gedrag- en tuchtreglement
9. Hoofdpijnen wet- en regelgeving privacyregelingen cliënten
  - a. wet WBP
10. Hoofdpijnen wet- en regelgeving cliëntenrechten
  - a. Wet WKCZ
  - b. Wet BIG
  - c. Wet WGBO
  - d. Kwaliteitswet zorginstellingen
  - e. Wet WMG
11. Kennis van omgeving en van ontwikkelingen (verwijzingsraamwerk en beroepsomgeving)
12. Presentatiemethoden- en technieken
13. Verbeterprocedé / Kwaliteitszorg
  - a. Evaluatie en bijstellen
  - b. Klachtenregeling
14. Documentatiebeheer en archivering
15. Richtlijnen inrichting praktijk/behandelruimte

Werkstructuur van documenten:

- Servicedocument,
  - o Eindtermendocument
    - Toetstermendocument
      - Appendix

© Oktober 2009 Nederlands Genootschap voor Sportmassage / NGS

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op enige andere wijze zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Eventuele reacties, aanvullingen en voorstellen tot verbetering kunt u zenden aan:

Nederlands Genootschap voor Sportmassage

Postbus 200

6800 AE Arnhem

E-mail: bureaungs@sportverzorgingngs.nl

Telefoon: (026) 8450870

Fax: (026) 8450875

- Portefeuillehouder beleidsterrein Vakgebied Sportmassage
- Examencommissie NGS

Verklaringen.

Taxonomie¹ algemeen

- De kandidaat geeft blijk van ...': professioneel gedrag/attitude

Stof ter kennis name, geen aparte toetsing:	t.k.n.
--	---------------

- De kandidaat is in staat ...': vaardigheden

Stof wordt praktisch getoetst:	Proeve van Bekwaamheid. (PvB)
---------------------------------------	--------------------------------------

- De kandidaat beschikt over kennis (en / of inzicht) met betrekking tot ...': kennis

Stof wordt theoretisch getoetst:	Theorie
---	----------------

Taxonomie specifiek: Anatomie

Origo

- O1 = bot(ten) waaraan de origo is bevestigd;
O2 = botdeel(delen) met plaatsbepalende begrippen als ventraal, dorsaal, proximaal, etc;
O3 = botpunt(en), exacte aanhechtingsplaats(en).

Insertie

- I1 = bot(ten) waaraan de insertie is bevestigd;
I2 = botdeel(delen) met plaatsbepalende begrippen als ventraal, dorsaal, proximaal, etc;
I3 = botpunt(en), exacte aanhechtingsplaats(en).

Functie

- F1 = functie vanuit de anatomische stand, tenzij anders vermeld, als agonist en eventueel als synergist;
F2 = functie vanuit de anatomische stand, tenzij anders vermeld, als agonist en eventueel als synergist aangevuld met het kunnen benoemen van bijzonderheden als nevenfunctie, specifieke functie en verloop.

---

¹ Een taxonomie is een classificatie met daarin een precieze omschrijving van de uit te wisselen gegevens-elementen en hun onderlinge relaties. Een taxonomie kan worden vergeleken met een woordenboek, met daarin de gegevens-elementen en hun betekenis

1) Anatomie

DEELKWALIFICATIE 1.0: Anatomie

NO.	Toetsterm	Taxonomie
1.1	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de functie, bouw, structuur en vorm van <ul style="list-style-type: none"> • Skelet • Vaste en beweeglijke skeletverbindingen • spieren	Theorie
1.1.1.	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de indeling van het skelet <ul style="list-style-type: none"> • schedel • romp • schoudergordel • bovenste extremiteiten • bekkengordel • onderste extremiteiten	
1.1.2	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de functie van het skelet <ul style="list-style-type: none"> • vorm/steun/groei • bescherming organen • aanhechtingmogelijkheden spieren en banden • beenmerg	
1.1.3	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot skeletverbindingen <ul style="list-style-type: none"> • synarthrosen:<ul style="list-style-type: none"> • syndesmose; • synchondrose; • synostose. • diarthrosen (articulationes synoviales):<ul style="list-style-type: none"> • caput - cavum, • congruentie en incongruentie; • capsula articularis, synovia en ligamenten; • hyalien kraakbeen; • hulpstructuren<ul style="list-style-type: none"> • disci • menisci • labra-articularia • bursae. • indeling diarthrosen naar:<ul style="list-style-type: none"> • samenstelling<ul style="list-style-type: none"> • enkelvoudig • meervoudig • functie<ul style="list-style-type: none"> • éénassig • tweeassig • drie-assig • vorm<ul style="list-style-type: none"> • scharniergewricht	

	<ul style="list-style-type: none"> • draaigewricht • ei- of ellipsoïdgewricht • zadelgewricht • kogel- en nootgewricht
1.1.4	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de skeletspieren</p> <ul style="list-style-type: none"> • bouw <ul style="list-style-type: none"> • spierfacie • spierbundel • spiercel/vezel • myofibril • sarcomeer • filamentent <ul style="list-style-type: none"> ▪ actinefilament ▪ myocinefilament • indeling naar spiervormen <ul style="list-style-type: none"> • parallelvezelig • spoelvormig • enkel- dubbelgevederd • enkel- meerhoofdig • meerbuikig • getand • indeling naar functie spier <ul style="list-style-type: none"> • agonist • antagonist • synergist • indeling naar aantal gewrichten waarover spier loopt <ul style="list-style-type: none"> • mono-articulair • bi-articulair • poly-articulair • werking <ul style="list-style-type: none"> • contractiecyclus • innervatie <ul style="list-style-type: none"> ▪ Motorische eindplaat ▪ Motorunit • spiervezeltypering <ul style="list-style-type: none"> • type I vezels • type II vezels • spierkracht <ul style="list-style-type: none"> • fysiologische doorsnede

NO.	Toetsterm	Taxonomie
1.2	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de bewegingsleer van</p> <ul style="list-style-type: none"> • de belangrijkste vlakken en hoofdassen van het menselijke lichaam • functie van spieren of spiergroepen in relatie tot actieve stabiliteit • functie van ligamenten in relatie tot passieve stabiliteit • actieve – en passieve insufficiëntie • soorten spiercontracties 	Theorie
1.2.1	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot</p> <ul style="list-style-type: none"> • anatomische houding • de gewrichtsassen waarom de bewegingen plaatsvinden <ul style="list-style-type: none"> • transversale as • sagittale as • longitudinale as • de vlakken waarin de bewegingen plaatsvinden <ul style="list-style-type: none"> • sagittale vlak • frontale vlak • transversale vlak • de begrippen actieve en passieve insufficiëntie • de soorten spier contracties <ul style="list-style-type: none"> • statisch • dynamisch <ul style="list-style-type: none"> • concentrisch • excentrisch 	

NO.	Toetsterm	Taxonomie
1.3	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot hoofd en romp</p> <ul style="list-style-type: none"> • het beenderstelsel • skeletverbindingen • het spierstelsel • bewegingen • vorm van spieractie 	Theorie
1.3.1	<p>De kandidaat beschikt over kennis met betrekking tot de delen van de schedel</p> <ul style="list-style-type: none"> • Os temporale <ul style="list-style-type: none"> ○ processus mastoideus ○ linea nuchea ○ protuberantia occipitalis externa 	
1.3.2	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de bouw van de wervelkolom</p> <ul style="list-style-type: none"> • de verschillende delen • het aantal wervels • de bochten in het frontale en sagittale vlak • de meest markante verschillen te kennen van de verschillende groepen wervels; • verschillen van 1ste en 2de halswervel. 	
1.3.3	<p>De kandidaat beschikt over kennis om de bouw van de borstkas te omschrijven</p> <ul style="list-style-type: none"> • thoracale wervels • sternum • costae • de meest plaatsbepalende aanhechtingspunten voor spieren 	
1.3.5	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de origo, insertie en functie van de spieren of spiergroepen van de romp, conform de aangegeven code.</p> <ul style="list-style-type: none"> • erector spinae (laterale en mediale baan met het schuine en rechte systeem, verder NIET detailleren) (O1 – I1 – F2); • m. quadratus lumborum (O1 – I2 – F1); • m. rectus abdominis (O1 – I1 – F2); • m. obliquus externus abdominis (O1 – I1 – F2); • m. obliquus internus abdominis (O1 – I1 – F2); • m. transversus abdominis (O1 – I1 – F2); • mm. intercostalis interni, NIET detailleren wel vezelverloop (O1 – I1 – F2); • mm. intercostalis externi, NIET detailleren wel vezelverloop (O1 – I1 – F2). <p>NB. wijzen op het bestaan van middenrif en bekkenbodemp.</p>	
1.3.6	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de bewegingen in de romp (wervelkolom)</p> <ul style="list-style-type: none"> • gedeelte van de wervelkolom waar deze bewegingen hoofdzakelijk plaatsvinden; • spieren die bovengenoemde bewegingen uitvoeren. • functie van spieren of spiergroepen in relatie tot actieve stabiliteit 	

NO.	Toetsterm	Taxonomie
1.4	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de schoudergordel en bovenste extremiteit</p> <ul style="list-style-type: none"> • het beenderstelsel • skeletverbindingen • het spierstelsel • bewegingen • vorm van spieractie 	Theorie
1.4.1	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de specifieke kenmerken, onderdelen en aanhechtingspunten van de beenderen van de schoudergordel en bovenste extremiteit;</p> <ul style="list-style-type: none"> • scapula • clavicula • humerus • radius • ulna; • ossa carpi <ul style="list-style-type: none"> • aantal en rangschikking, • metacarpi • falangen <ul style="list-style-type: none"> • aantallen 	
1.4.2	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de specifieke kenmerken van de skeletverbindingen van de schoudergordel en de bovenste extremiteit</p> <ul style="list-style-type: none"> • Articulatio sternoclavicularis <ul style="list-style-type: none"> • samenstelling, vorm en consequenties voor het bewegen. • Articulatio acromioclavicularis. <ul style="list-style-type: none"> • samenstelling, vorm en consequenties voor het bewegen. • Articulatio humeri <ul style="list-style-type: none"> • samenstelling, vorm en consequenties voor het bewegen. • Articulatio cubiti • Articulatio humero-radialis • Articulatio humero-ulnaris • Articulatio radio-ulnaris proximalis <ul style="list-style-type: none"> • samenstelling, vorm en consequenties voor het bewegen; • ligament anulare radii. • Articulatio radio-ulnaris distalis • Articulatio radiocarpea <ul style="list-style-type: none"> • samenstelling, vorm en consequenties voor het bewegen. • Articulatio mediocarpea <ul style="list-style-type: none"> • consequenties voor het bewegen. • Articulatio carpometacarpea pollicis <ul style="list-style-type: none"> • consequenties voor het bewegen • Articulationes carpometacarpea <ul style="list-style-type: none"> • consequenties voor het bewegen • Articulationes metacarpophalangeae <ul style="list-style-type: none"> • consequenties voor het bewegen 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Articulationes interphalangeae manus proximalis <ul style="list-style-type: none"> • consequenties voor het bewegen • Articulationes interphalangeae manus distalis <ul style="list-style-type: none"> • consequenties voor het bewegen
1.4.3	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de origo, insertie en functie van de spieren of spiergroepen van de schoudergordel en bovenste extremiteit, conform de aangegeven code,</p> <ul style="list-style-type: none"> • m. supraspinatus (O3 – I3 – F2); • m. infraspinatus (O3 – I3 – F2); • m. teres minor (O2 – I3 – F2); • m. deltoideus (O3 – I3 – F2); • m. subscapularis (O2 – I3 – F2); • m. teres major (O2 – I2 – F2); • m. latissimus dorsi (O2 – I2 – F2); • m. coracobrachialis (O3 – I2 – F1); • m. pectoralis minor (O1 – I3 – F2). • m. pectoralis major (O2 – I2 – F2); • m. rhomboideus (O1 – I2 – F1); • m. levator scapulae (O1 – I2 – F1); • m. serratus anterior (lateralis) (O2 – I2 – F2); • m. trapezius (O2 – I3 – F2); • m. sternocleidomastoideus (O1 – I3 – F2); • m. brachialis (O2 – I2 – F1); • m. biceps brachii (O3 – I2 – F2); • m. triceps brachii (O2 – I3 – F2); <ul style="list-style-type: none"> • m. triceps brachii caput longum (O3 – I3 – F2); • oppervlakkige laag ventrale onderarmspieren (O2 – I2 – F1); • diepliggende laag ventrale onderarmspieren (O2 – I2 – F1); • radiale onderarmspieren (O2 – I2 – F1); • oppervlakkige laag dorsale onderarmspieren (O2 – I2 – F1) • diepliggende laag dorsale onderarmspieren (O2 – I2 – F1). <p>N.B. wijzen op het bestaan van de handmusculatuur, met name de thenar en hypothenar</p>
1.4.4	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de bewegingen in de schoudergordel en bovenste extremiteit, alsmede van welke vorm van spieractie daarbij sprake is</p> <ul style="list-style-type: none"> • articulatio sternoclaviculare: <ul style="list-style-type: none"> • bewegingen met assen in relatie met de bewegingen van de schoudergordel; • consequenties voor articulatio acromioclaviculare en scapula. • articulatio humeri: <ul style="list-style-type: none"> • bewegingen met assen; • stabilisatie door spieren; • vergroten van bewegingsuitslagen via de bewegingen van de gordel. • articulatio cubiti: <ul style="list-style-type: none"> • bewegingen met assen; • articulatio manus: <ul style="list-style-type: none"> • bewegingen met assen; • duim: <ul style="list-style-type: none"> • bewegingen met assen;

	<ul style="list-style-type: none"> • vingers:<ul style="list-style-type: none"> • flexie - extensie, abductie en adductie. • functie van spieren of spiergroepen in relatie tot actieve stabiliteit
--	---

NO.	Toetsterm	Taxonomie
1.5	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de onderste extremiteit</p> <ul style="list-style-type: none"> • het beenderstelsel • skeletverbindingen • het spierstelsel • bewegingen • vorm van spieractie 	Theorie
1.5.1	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de specifieke kenmerken, onderdelen en aanhechtingspunten van de beenderen van de bekkengordel en onderste extremiteit</p> <ul style="list-style-type: none"> • pelvis <ul style="list-style-type: none"> • os pubis • os ilium • os ischii • os sacrum • femur • tibia • fibula; • tarsus <ul style="list-style-type: none"> • talus • calcaneus • os naviculare, • os cuboideum • ossa cuneiforme • metatarsus • falangen (geen details) in relatie met de voetgewelven. 	
1.5.2	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de specifieke kenmerken van de skeletverbindingen van de onderste extremiteit</p> <ul style="list-style-type: none"> • Articulatio sacroiliaca <ul style="list-style-type: none"> • samenstelling, vorm en consequenties voor het bewegen; • Articulatio coxae <ul style="list-style-type: none"> • samenstelling, vorm en consequenties voor het bewegen; • ligamenten (geen namen wel totale functie met name de remming van de bewegingen). • Articulatio genus <ul style="list-style-type: none"> • samenstelling, vorm en consequenties voor het bewegen; • relatie stabiliteit , incongruentie gewrichtsvlakken, menisci; • ligamenten collaterales en cruciata. • Articulatio talocruralis <ul style="list-style-type: none"> • samenstelling, vorm en consequenties voor het bewegen; • bestaan van ligamenten lateraal en mediaal (NIET verder detailleren). • Articulatio subtalaris en articulatio talocalcaneonavicularis <ul style="list-style-type: none"> • samenstelling, vorm en consequenties voor het bewegen; • richting van de pronatie-supinatie-as; • bestaan van ligamenten lateraal en mediaal (NIET verder detailleren). 	

1.5.3	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de origo, insertie en functie van de spieren of spiergroepen van de onderste extremiteit, conform de aangegeven code</p> <ul style="list-style-type: none"> • m. psoasmajor (O2 – I3 – F2); • m. iliacus (O2 – I3 – F2); • m. tensor fasciae latae (O3 – I3 – F2); • m. gluteus maximus (O2 – I3 – F2); • m. gluteus medius en minimus (O2 – I3 – F2); • m. gracilis (O2 – I3 – F2). • m. pectineus (O2 – I2 – F2); • m. adductor brevis, longus en magnus (O2 – I2 – F2); • m. quadriceps femoris (O2 – I3 – F2); <ul style="list-style-type: none"> • m. rectus femoris (O3 – I3 – F2); • m. sartorius (O3 – I3 – F2); • hamstrings / ischiocrurale groep: <ul style="list-style-type: none"> • m. biceps femoris (O3 – I3 – F2); • m. semitendinosus (O3 – I3 – F2); • m. semimembranosus (O3 – I3 – F2); • strekgroep: <ul style="list-style-type: none"> • m. tibialis anterior (O2 – I3 – F2); • m. extensor digitorum longus (O2 – I2 – F2); • m. extensor hallucis longus (O2 – I2 – F2); • peronaeusgroep: <ul style="list-style-type: none"> • m. peronaeus longus (O2 – I3 – F2); • m. peronaeus brevis (O2 – I2 – F2); • achterste spieren van het onderbeen dorsale oppervlakkige laag; <ul style="list-style-type: none"> • m. triceps surae: <ul style="list-style-type: none"> • m. gastrocnemius (O2 – I3 – F2); • m. soleus (O2 – I3 – F2); • achterste spieren van het onderbeen dorsale diepliggende laag; <ul style="list-style-type: none"> • m. tibialis posterior (O2 – I2 – F2); • m. flexor hallucis longus (O2 – I2 – F2); • m. flexor digitorum longus (O2 – I2 – F2). <p>N.B. wijzen op het bestaan van de korte voetmusculatuur.</p>
1.5.4	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de bewegingen in onderste extremiteit, alsmede van welke vorm van spieractie daarbij sprake is</p> <ul style="list-style-type: none"> • Articulatio coxae: <ul style="list-style-type: none"> • bewegingen met assen. • Articulatio genus: <ul style="list-style-type: none"> • bewegingen met assen. • Articulatio pedis: <ul style="list-style-type: none"> • bewegingen met assen. • functie van spieren of spiergroepen in relatie tot actieve stabiliteit

2) Fysiologie

DEELKWALIFICATIE 2.0: Fysiologie

NO.	Toetsterm	Taxonomie
2.1	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot bouw en functie van cellen	Theorie
2.1.1	De kandidaat beschikt over kennis met betrekking tot de bouw van de cellen <ul style="list-style-type: none"> • Celmembraan; • Celkern; • Cytoplasma • Organellen,<ul style="list-style-type: none"> • endoplasmatisch reticulum • mitochondriën • Golgi apparaat (veld), • centriool, • vacuolen	
2.1.2	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de functie van de cellen <ul style="list-style-type: none"> • animale levensverrichtingen<ul style="list-style-type: none"> ○ beweging<ul style="list-style-type: none"> ▪ prikkelbaarheid • vegetatieve levensverrichtingen<ul style="list-style-type: none"> ○ groei ○ stofwisseling ○ voortplanting	

NO.	Toetsterm	Taxonomie
2.2	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot bouw, ligging en functie van weefselsoorten	Theorie
2.2.1	De kandidaat beschikt over kennis met betrekking tot de bouw van de weefsels omschrijven <ul style="list-style-type: none"> • epitheel- dekweefsel • bind- en steunweefsel • spierweefsel • zenuwweefsel • zintuigweefsel 	
2.2.2	De kandidaat beschikt over kennis met betrekking tot de bouw van het epitheelweefsel <ul style="list-style-type: none"> • Plaat- of plaveiselepitheel; • Isoprismatisch (kubisch) epitheel; • Hoogprismatisch (cilindrisch) epitheel; • Trilhaar epitheel; 	
2.2.3.	De kandidaat beschikt over kennis met betrekking tot de lagen van het epitheelweefsel <ul style="list-style-type: none"> • eenlagig epitheel • meerlagig epitheel 	
2.2.4	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de functie van het epitheelweefsel <ul style="list-style-type: none"> • bescherming • absorptie • secretie <ul style="list-style-type: none"> • exocriene klieren • endocriene klieren • zintuig 	
2.2.5	De kandidaat beschikt over kennis met betrekking tot de verschillende soorten bindweefsel <ul style="list-style-type: none"> • losmazig bindweefsel • dicht bindweefsel • vast bindweefsel 	
2.2.6	De kandidaat beschikt over kennis met betrekking tot de verschillende vezels van het bindweefsel <ul style="list-style-type: none"> • collagene vezels • elastische vezels • reticuline vezels 	
2.2.7	De kandidaat beschikt over kennis met betrekking tot de bouw van het kraakbeenweefsel <ul style="list-style-type: none"> • elastisch kraakbeen • hyaline kraakbeen • vezelig kraakbeen 	
2.2.8	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de functie van het kraakbeenweefsel <ul style="list-style-type: none"> • ondersteunend • verbindend • bekledend 	
2.2.9	De kandidaat beschikt over kennis met betrekking tot de bouw van het botweefsel	

	<ul style="list-style-type: none"> • sponsachtig been (substantia spongiosa) • compact been (substantia compacta)
2.2.10	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de functie van het botweefsel</p> <ul style="list-style-type: none"> • steun • bescherming • bloedcelvorming • aanhechtingsplaats voor spieren en banden • lengtegroei/epifysairschijven • diktegroei/periost
2.2.11	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot verschillende soorten spierweefsel</p> <ul style="list-style-type: none"> • dwarsgestreept spierweefsel • glad spierweefsel • hartspierweefsel

NO.	Toetsterm	Taxonomie
2.3	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot bouw, ligging en functie van het zenuwstelsel	Theorie
2.3.1	De kandidaat beschikt over kennis met betrekking tot de bouw van het zenuwweefsel <ul style="list-style-type: none"> • zenuwcel/neuron <ul style="list-style-type: none"> • cellichaam • dendrieten • neurieten • neurofibrillen • myelineschede/schede van Schwann • motorische eindboompje/plaatje 	
2.3.2	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de functie en werking van het zenuwstelsel <ul style="list-style-type: none"> • animale zenuwstelsel <ul style="list-style-type: none"> • motorische baan • sensorische baan • vegetatieve zenuwstelsel <ul style="list-style-type: none"> • orgaanfunctie • parasympatisch • (ortho)sympatisch • nervus vagus (10^e hersenzenuw) 	
2.3.3	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de werking van een zenuw <ul style="list-style-type: none"> • prikkelgeleiding • prikkeloverdracht <ul style="list-style-type: none"> • schakelneuronen • synaps • zenuwuiteinden <ul style="list-style-type: none"> • receptoren • motorische eindplaatjes 	
2.3.4	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de ligging en de functie van het centrale zenuwstelsel <ul style="list-style-type: none"> • grote hersenen (cerebrum) • kleine hersenen (cerebellum) • hersenschors • hersenstam • verlengde merg • ruggenmerg <ul style="list-style-type: none"> • centrale vlinderfiguur (H-figuur) • witte stof • grijze stof • voorhoorn • achterhoorn • voorwortel • achterwortel • piramide banen • extra piramidale banen 	

2.3.5	De kandidaat beschikt over kennis met betrekking tot de ligging van het perifere zenuwstelsel <ul style="list-style-type: none"> • hersenzenuwen • ruggenmergzenuwen
2.3.6	De kandidaat beschikt over kennis met betrekking tot de verschillende soorten zenuwen <ul style="list-style-type: none"> • motorische zenuwen • sensibele zenuwen • gemengde zenuwen
2.3.7	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de reflex <ul style="list-style-type: none"> • reflexboog • schakelneuronen • monosynaptisch: (i.v.m. reflex snelheid). • multisynaptisch: (tragere respons). • myotatische reflex: (in relatie tot het bewaken van de lichaamshouding).

NO.	Toetsterm	Taxonomie
2.4	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de stofwisseling	Theorie
2.4.1	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de stofwisseling op het niveau van uitwendig en inwendige milieu <ul style="list-style-type: none"> • basaal metabolisme • arbeidsstofwisseling • belang van de kwantiteit en kwaliteit van de voeding • samenwerken van de orgaanstelsels in dienst van de stofwisseling 	
2.4.2	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de begrippen <ul style="list-style-type: none"> • osmose • diffusie • filtratie 	
2.4.3	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot het doel van de stofwisseling <ul style="list-style-type: none"> • anabolisme/assimilatie • katabolisme/dissimilatie 	
2.4.4	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de werking van de stofwisseling <ul style="list-style-type: none"> • opname <ul style="list-style-type: none"> • spijsvertering • ademhaling • distributie <ul style="list-style-type: none"> • bloedsomloop • brandstoffen • bouwstoffen • afvalstoffen • verwerking <ul style="list-style-type: none"> • cellen gereguleerd door enzymen • afgifte <ul style="list-style-type: none"> • eindproducten 	
2.4.5	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de spierstofwisseling <ul style="list-style-type: none"> • anaëroob alactisch • anaëroob lactisch • aëroob 	
2.4.6	De kandidaat beschikt over kennis met betrekking tot de voedingstoffen en hun eindproducten <ul style="list-style-type: none"> • koolhydraten <ul style="list-style-type: none"> • glucose • vetten <ul style="list-style-type: none"> • vetzuren • eiwitten <ul style="list-style-type: none"> • aminozuren 	

NO.	Toetsterm	Taxonomie
2.5	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot bouw, ligging en functie van spijsverteringsorganen en van de spijsvertering	Theorie
2.5.1	<p>De kandidaat beschikt over kennis met betrekking tot de bouw en ligging spijsverteringskanaal</p> <ul style="list-style-type: none"> • mond <ul style="list-style-type: none"> • tong • gebit • speekselklieren • keelholte <ul style="list-style-type: none"> • huig • strottenklep • slokdarm • maag <ul style="list-style-type: none"> • maagsapklieren • dunne darm <ul style="list-style-type: none"> • darmsapklieren • darmvlokken • chylvaten • dikke darm • endeldarm • anus 	
2.5.2	<p>De kandidaat beschikt over kennis met betrekking tot de bouw en ligging van orgaan</p> <ul style="list-style-type: none"> • lever 	
2.5.3	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de functie van het spijsverteringskanaal</p> <ul style="list-style-type: none"> • mond <ul style="list-style-type: none"> • opslag • gedeeltelijke vertering • keelholte • slokdarm <ul style="list-style-type: none"> • peristaltiek • maag <ul style="list-style-type: none"> • mengen • kneden • bactericide werking maagzuur • inwerking van de maagsappen • dunne darm <ul style="list-style-type: none"> • werking spijsverteringsenzymen • opname in bloed en lymfe van voedingsstoffen • dikke darm <ul style="list-style-type: none"> • resorptie van water • colibacteriën • endeldarm • anus 	

2.5.4	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de functie van</p> <ul style="list-style-type: none"> • lever <ul style="list-style-type: none"> • reguleren plasmaconcentraties <ul style="list-style-type: none"> • glucose • aminozuren • vetzuren • filter gifstoffen • galproductie • vorming trombine • opslag vitaminen
2.5.5.	<p>De kandidaat beschikt over kennis met betrekking tot de algemene functie van vitamines</p> <ul style="list-style-type: none"> • vitamine A,B,C, D, E en K • in vet oplosbaar • in water oplosbaar • onderdeel van enzymen • werking als katalysator stofwisselingsproces
2.5.6	<p>De kandidaat beschikt over kennis met betrekking tot de functie van mineralen en spoorelementen</p> <ul style="list-style-type: none"> • opbouw weefsels en cellen • bestanddeel enzymen en vitaminen • contant houden osmotische druk en zuurgraad bloed

NO.	Toetsterm	Taxonomie
2.6	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot bouw, ligging en functie van bloedomloop	Theorie
2.6.1	<p>De kandidaat beschikt over kennis met betrekking tot de bouw van het hart</p> <ul style="list-style-type: none"> • hartwand <ul style="list-style-type: none"> • endocard • myocard • epicard • pericard • linker en rechter atrium • linker en rechter ventrikel • anulus fibrosus • septum • kleppen 	
	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de werking van het hart</p> <ul style="list-style-type: none"> • systole • diastole • hartminuutvolume <ul style="list-style-type: none"> • hartfrequentie • slagvolume • prikkeling en prikkelgeleiding <ul style="list-style-type: none"> • sinusknop • bundel van His • vezels van Purkinje • invloed autonome zenuwstelsel 	
2.6.2	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de functie van de bloedsomloop</p> <ul style="list-style-type: none"> • gesloten transportsysteem • warmteregulatie • afweer • bescherming 	
2.6.3	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de bouw en de functie van de</p> <ul style="list-style-type: none"> • slagaders/arteriën • aders/venen • haarvaten/capillairen <ul style="list-style-type: none"> ○ slagaderlijke haarvaten ○ aderlijke haarvaten 	
2.6.4	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de coronaircirculatie</p> <ul style="list-style-type: none"> • bloedvoorziening hart • kransslagaders • kransaders 	
2.6.5	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de grote circulatie / lichaamscirculatie</p> <ul style="list-style-type: none"> • linker ventrikel • grote lichaamsslagader/aorta • aortaboog 	

	<ul style="list-style-type: none"> • arteriën • onderste holle ader • bovenste holle ader • rechter atria
2.6.6	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de bouw en de functie van de kleine circulatie/longcirculatie</p> <ul style="list-style-type: none"> • rechter ventrikel • longslagaders • longaders • linker atria
2.6.7	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de uitwisseling van stoffen tussen bloedvaten en interstitiële ruimte</p> <ul style="list-style-type: none"> • homeostase • bloeddruk als filtratiedruk • diffusie • osmose
2.6.8	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de bloeddruk/tensie</p> <ul style="list-style-type: none"> • bovendruk/systolische druk • onderdruk/diastolische druk
2.6.9	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de factoren die de terugstroom van het bloed beïnvloeden</p> <ul style="list-style-type: none"> • De spierpomp. • Het klepmechanisme in de aderen. • De aanzuigende werking van het hart. • De kracht (persdruk) van het hart op de arteriën. • De negatieve druk in de thorax tijdens inademing.

NO.	Toetsterm	Taxonomie
2.7	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot samenstelling en functie van bloed, lymfe en lymfesysteem	Theorie
2.7.1	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de functies van het bloed</p> <ul style="list-style-type: none"> • transport <ul style="list-style-type: none"> • aanvoer van zuurstof, voedingsmiddelen, hormonen • afvoer van afvalstoffen • warmte • afweer • bloedstolling 	
2.7.2	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de samenstelling van het bloed</p> <ul style="list-style-type: none"> • verhouding bloedplasma en bloedcellen • bloedplasma <ul style="list-style-type: none"> • bloedeiwitten • zouten • water • vitaminen • voedingsstoffen • afvalstoffen • hormonen • bloedcellen <ul style="list-style-type: none"> • erythrocyten (rode bloedcellen) <ul style="list-style-type: none"> • zuurstoftransport • hemoglobine • aanmaak • afbraak • leukocyten (witte bloedcellen) <ul style="list-style-type: none"> • afweer bij infecties • fagocytose • diapedese • trombocyten(bloedplaatjes) <ul style="list-style-type: none"> • bloedstolling 	
2.7.3	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de bouw en de ligging van het lymfatische systeem</p> <ul style="list-style-type: none"> • lymfecapillairen • lymfevaten • lymfeknopen • milt • borstbuis • rechter lymfebuis/lymfestam 	
2.7.4	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de functie van lymfe</p> <ul style="list-style-type: none"> • Afvoer van eiwitten uit de weefsels • Transport van vetten • Productie witte bloedlichaampjes (lymfocyten) • Afweermechanisme tegen infecties 	

2.7.5	De kandidaat beschikt over kennis met betrekking tot de samenstelling van lymfe <ul style="list-style-type: none"><li data-bbox="384 264 608 297">• weefselvocht <li data-bbox="384 302 504 336">• lymfe <li data-bbox="384 340 517 369">• chylus
-------	---

NO.	Toetsterm	Taxonomie
2.8	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot bouw, ligging en functie van ademhalingsorganen	Theorie
2.8.1	<p>De kandidaat beschikt over kennis met betrekking tot de bouw en ligging van de luchtwegen</p> <ul style="list-style-type: none"> • neus • neus-keelholte • mond-keelholte • strottenhoofd • luchtpijp • grote luchtpijptakken (bronchiën) • kleine luchtpijptakken (bronchioli) • longen <ul style="list-style-type: none"> ○ longvliezen ○ longkwabben ○ longblaasjes (alveoli) 	
2.8.2	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de functie van de luchtwegen</p> <ul style="list-style-type: none"> • strottenhoofd <ul style="list-style-type: none"> • stembanden • neusholte <ul style="list-style-type: none"> • ruiken • bevochtigen • afweer • stoffilter • keelholte <ul style="list-style-type: none"> • slikken • strotteklepje • buis van Eustachius • luchtpijp <ul style="list-style-type: none"> • slijmvlies • kraakbeenringen • longblaasjes <ul style="list-style-type: none"> • gasuitwisseling • luchtsamenstelling <ul style="list-style-type: none"> • inademinglucht • uitademinglucht 	
2.8.3	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de werking van de ademhaling</p> <ul style="list-style-type: none"> • inademing (inspiratie) <ul style="list-style-type: none"> • actief • uitademing (expiratie) <ul style="list-style-type: none"> • passief • ademminuutvolume <ul style="list-style-type: none"> • ademvolume • ademhalingsfrequentie • ademhalingsspieren 	

	<ul style="list-style-type: none"> • hulpademhalingsspieren
2.8.4	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de regulatie van de ademhaling</p> <ul style="list-style-type: none"> • arteriële kooldioxidespanning • hersenstam - ademhalingscentrum • nervus vagus
2.8.5	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de longvolumina</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inspiratoir reservevolume; • Expiratoir reservevolume; • Ademteug; • Residu; • Vitale capaciteit; • Begrip 1 seconde waarde. • Dode ruimte

NO.	Toetsterm	Taxonomie
2.9	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot bouw, ligging en functie van uitscheidingsorganen	Theorie
2.9.1	De kandidaat beschikt over kennis met betrekking tot de bouw en ligging van de nieren <ul style="list-style-type: none"> • nefronen • nierschors • niermerg • nierbekken • urinewegen <ul style="list-style-type: none"> • ureter • blaas • urethra 	
2.9.2	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de functie van nieren als onderdeel van stofwisselingsproces <ul style="list-style-type: none"> • regulatie totale vochtvolume • afvoer overbodige stoffen uit bloed • constant houden van inwendig milieu • in stand houden zoutgehalte 	

NO.	Toetsterm	Taxonomie
2.10	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot bouw, ligging en functie van huid	Theorie
2.10.1	<p>De kandidaat beschikt over kennis met betrekking tot de indeling van de huid/cutis</p> <ul style="list-style-type: none"> • opperhuid/epidermis <ul style="list-style-type: none"> • hoornlaag dode cellen • onderste 3 lagen levende cellen • vervanging cellen door afschilfering • lederhuid/corium <ul style="list-style-type: none"> • capillairen • zenuwen • receptoren • talgklieren • zweetklieren • onderhuids bindweefsel/subcutis <ul style="list-style-type: none"> • losmazig bindweefsel • vetweefsel 	
2.10.2	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de functies van de huid</p> <ul style="list-style-type: none"> • sensoriek, • zweetregulatie (warmtehuishouding), • emotionele uitingen (blozen), • bescherming <ul style="list-style-type: none"> • mastcellen met histamine • afweercellen als lymfocyten • stootopvang • buffer tegen binnendringen van bacteriën en chemische stoffen, • pijnregistratie, • huidademhaling, • vorming vitamine D. • vormgeving lichaam (onderhuids vetweefsel). 	
2.10.3	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de algemene aanpassing van de waterhuishouding en warmteregulatie tijdens inspanning</p> <ul style="list-style-type: none"> • straling • stroming • geleiding • verdamping 	

NO.	Toetsterm	Taxonomie
2.11	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot bouw, ligging en functie van het hormoonstelsel	Theorie
2.11.1	<p>De kandidaat beschikt over kennis met betrekking tot de ligging van het hormoonstelsel</p> <ul style="list-style-type: none"> • hypofyse • schildklier <ul style="list-style-type: none"> • bijschildklier • alvleesklier/pancreas <ul style="list-style-type: none"> • eilandjes van Langerhans • bijnieren <ul style="list-style-type: none"> • bijnierschors • bijniermerg 	
2.11.2	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de functie van het hormoonstelsel</p> <ul style="list-style-type: none"> • hormonen <ul style="list-style-type: none"> • regeling van de voortplantingsprocessen • integratie van groei en ontwikkeling • handhaven van de homeostasis • verdediging van het lichaam • relatie met zenuwstelsel • hersenaanhangsel/hypofyse <ul style="list-style-type: none"> • groeihormoon • bijniermerg <ul style="list-style-type: none"> • adrenaline • noradrenaline • pancreas/eilandjes van Langerhans <ul style="list-style-type: none"> • insuline • glucagon • schildklier <ul style="list-style-type: none"> • thyroxine • bijnierschors <ul style="list-style-type: none"> • corticosteroiden • geslachtshormonen <ul style="list-style-type: none"> • androgeen • oestrogeen 	

NO.	Toetsterm	Taxonomie
2.12	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de principes van de inspanningsfysiologie	Theorie
2.12.1	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot verschillende veranderingen in de orgaansystemen van het menselijke lichaam tijdens inspanning</p> <ul style="list-style-type: none"> • Functionele veranderingen op korte termijn. <ul style="list-style-type: none"> ○ Vermoeidheid door afname energievoorraden ○ Ophoping van afvalstoffen (melkzuur) en weefselbelasting • Functionele veranderingen op lange termijn. <ul style="list-style-type: none"> ○ Aanpassingen cardiorespiratorisch systeem • Aanpassing belastbaarheid - belasting. • Aanpassing van het circulatiesysteem. • Verandering in de bloedverdeling • Verhouding mechanische energie en warmte-energie. 	

NO.	Toetsterm	Taxonomie
2.13	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de algemene principes van de trainingsleer	Theorie
2.13.1	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de effecten van trainingsmethoden en –vormen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Trainingsintensiteit en opbouw • Trainingseffect - supercompensatie - overload. • Overtraining <ul style="list-style-type: none"> ○ symptomen ○ oorzaken ○ maatregelen. • Effect op de musculatuur en het organisme. <ul style="list-style-type: none"> ○ Trainingsopbouw ○ Frequentie ○ specifieke oefenstof, ○ ontspanningsoefeningen, ○ normaliserende oefeningen waaronder rekoefeningen ○ Doelgerichte massages en ○ trainings-vervangende activiteiten • Algemeen uithoudingsvermogen (steady state). • Lokaal uithoudingsvermogen. • Conditie bepalende factoren. • Warming-up / cooling-down • Fysiologische aanpassingen <ul style="list-style-type: none"> ○ Hartfrequentie; ○ Longfunctie; ○ Warmteregulatie; ○ Zenuwstelsel / coördinatie; ○ Spier / peesapparaat; 	

3) DEELKWALIFICATIE 3.0: Sportmassage - EHBSO

a) EHBSO

Opmerking:
De kandidaat dient te beschikken over een door Nederlandse Reanimatieraad erkend certificaat reanimatie, daarmee is voldaan aan eindterm 3.3 en toetstermen 3.3.1 t/m 3.3.3

NO.	Toetsterm	Taxonomie
3.1.	De kandidaat heeft kennis en inzicht in de meest voorkomende sportletsels, hun oorzaken en gevolgen.	Theorie
3.1.1.	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot sportletsels, <ul style="list-style-type: none"> • de belangrijkste oorzaken van sportletsels • hoe het ontstaan van een sportletsel kan worden voorkómen • de verschillen tussen acute- en overbelastingssportletsels; • welke persoon- en omgevingsgebonden factoren een rol kunnen spelen bij sportongevallen; • dat er een samenhang bestaat tussen letsel en tak van sport (verschil absolute aantallen en blessure-incidentie(risico)getallen); • welke letsels het meeste voorkomen en welke lichaamsdelen het meest worden getroffen.	

NO.	Toetsterm	Taxonomie
3.2	De kandidaat is in staat de algemene regels van de EHB(S)O toe te passen	PvB
3.2.1	De kandidaat is in staat om aan te geven of het naar zijn oordeel verantwoord is om verder te sporten en wat daarvan de mogelijke risico's op korte en lange termijn kunnen zijn;	
3.2.2	De kandidaat is in staat om aan te geven welke materialen voor de eerste hulp in zijn EHB(S)O koffer benodigd zijn en kan deze materialen benoemen, omschrijven en gebruiken;	
3.2.3	De kandidaat is in staat indicaties te stellen voor het wel of niet inschakelen van een arts en/of ambulance op basis van de mogelijke gevolgen voor de sporter op korte en langere termijn. <ul style="list-style-type: none"> • de juiste wijze (laten) alarmeren en zo nodig assisteren en begeleiden. 	
3.2.4	De kandidaat is in staat om de vijf belangrijke punten bij het verlenen van eerste hulp toe te passen; <ol style="list-style-type: none"> 1. Op gevaar letten; 2. Nagaan wat er is gebeurd en wat het slachtoffer mankeert; 3. Het slachtoffer geruststellen; 4. Zorgen voor deskundige hulp; 5. Iemand helpen op de plaats, waar hij of zij ligt of zit. 	

NO.	Toetsterm	Taxonomie
3.3	De kandidaat is in staat acute letsels te herkennen en adequaat te behandelen zoals bewustzijnsverlies, bedreigde en belemmerde ademweg en bedreigde circulatie	PvB
3.3.1	<p>De kandidaat is in staat stoornissen in de het bewustzijn herkennen/vast te stellen en eerste hulp te verlenen</p> <ul style="list-style-type: none"> • het bewustzijn en het bewustzijnsniveau • een bewustzijnsstoornis als gevolg van uitputting 	
3.3.2	<p>De kandidaat is in staat stoornissen in de ademhaling te herkennen/vaststellen en eerste hulp te verlenen</p> <ul style="list-style-type: none"> • de ademhaling beoordelen; • een vrije en (gedeeltelijk) afgesloten luchtweg • een normale, bedreigde, onvoldoende en afwezige ademhaling • de ademhaling veiligstellen en bewaken; • bij stilstand van de ademhaling deze kunstmatig op gang brengen en houden; • ademnood, hyperventilatie en een astma-aanval 	
3.3.3	<p>De kandidaat is in staat stoornissen in de bloedsomloop te herkennen/vaststellen en eerste hulp te verlenen</p> <ul style="list-style-type: none"> • een stilstand van de bloedsomloop. • bij stilstand van de bloedsomloop kunstmatig circulatie opwekken(reanimatie); • een ernstige uitwendige bloeding stelpen; • (dreigende) shock • het ontstaan of verergering van shock voorkómen; • plaatselijke doorbloedingsstoornissen (door afknellen) • bij afsluiten van bloedvaten in de benen en bij het optreden van een acuut loge-syndroom; 	

NO.	Toetsterm	Taxonomie
3.4	De kandidaat is in staat de algemene principes van wondbehandeling toe te passen	PvB
3.4.1	<p>De kandidaat is in staat de verschillende soorten wonden en huidletsels te herkennen en eerste hulp bij de verschillende wondletsels en huidletsels te verlenen;</p> <ul style="list-style-type: none"> • kleine snij- en scheurwonden, schaafwonden en andere eenvoudige wonden zelf behandelen <ul style="list-style-type: none"> ○ reinigen ○ ontsmetten ○ afdekken • bloedhygiëne; • grote of diepe wonden, verwondingen aan het gelaat en wonden als gevolg van een dieren- of mensenbeet hygiënisch afdekken in afwachting van de behandeling door professionele hulpverleners; • aangeven of het naar zijn oordeel verantwoord is om verder te sporten en wat daarvan de mogelijke risico's op korte en lange termijn kunnen zijn; • behandeling blaren; • rust en steun geven aan een gewond lichaamsdeel. 	

NO.	Toetsterm	Taxonomie
3.5	De kandidaat is in staat letsels van het houding- en bewegingssysteem te herkennen en adequaat te behandelen	PvB
3.5.1	De kandidaat is in staat de verschillende vaardigheden binnen de EHBSO uit te voeren; <ul style="list-style-type: none"> • Koelen • Aanleggen drukverband • Elevatie/ondersteuning • Materiaal keuze • Verwijzing/nazorg • Vervoer 	
3.5.2	De kandidaat is in staat de verschillende spier- en peesletsels te herkennen en eerste hulp te verlenen; <ul style="list-style-type: none"> • spierlogepijn • spierkneuzing • spierscheur of zweepslag • peesscheur • peesafscheuring • peesirritatie (peesontsteking) • peesschedeontsteking • slijmbeursontsteking 	
3.5.3	De kandidaat is in staat op basis van onderzoek kramp te onderkennen <ul style="list-style-type: none"> • de houding • spierspanning • pijn 	
3.5.4	De kandidaat is in staat , onder uitsluiting van een (partieel) ruptuur, kramp te bestrijden <ul style="list-style-type: none"> • Schudden • Antagonistenmethode • Rek • Nabehandeling <ul style="list-style-type: none"> • ijsmassage • petrissages • m. biceps brachii; • m. triceps brachii; • m. quadriceps femoris; • m. triceps surae; • m. hamstrings. 	
3.5.5	De kandidaat is in staat gewrichts- en (gesloten) botletsels te herkennen en eerste hulp te verlenen <ul style="list-style-type: none"> • Verstuiking • Botbreuk <ul style="list-style-type: none"> • gesloten • open • Ontwrichting • Acute letsels (met verlamingsverschijnselen) aan nek en rug; • Letsels van de schoudergordel <ul style="list-style-type: none"> • ontwrichting (luxatie) • verstuiking (distorsie) 	

	<ul style="list-style-type: none"> • ontwrichting of botbreuk van het sleutelbeen • overbelasting van de schouder); • letsels van de bekkengordel; • kneuzing of botbreuk van de ribben; • letsels aan elleboog, pols, duim en vingers; • letsels van de knie <ul style="list-style-type: none"> • verdraaiing (verstuiking) van de knie, • band letsel van de knie <ul style="list-style-type: none"> ▪ kruisbanden ▪ collaterale banden • meniscusletsel van de knie • overbelastingsletsels van de knie; • een verstuiking van de enkel • voet- en teenletsels.
3.5.6	<p>De kandidaat is in staat verschillende soorten hoofdletsel te herkennen en eerste hulp te verlenen</p> <ul style="list-style-type: none"> • scherp en stomp schedelhersenletsel; • botbreuk van het neusbeen • botbreuk van het jukbeen • blauw oog, een oogkneuzing • scheurverwondingen en kneuzingen aan oorlel en oorschelp; • tand- en kaakletsels en aangeven wanneer professionele hulp van een tandarts of kaakchirurg noodzakelijk is;

NO.	Toetsterm	Taxonomie
3.6	De kandidaat is in staat koude- en warmte letsels te herkennen en adequaat te behandelen	PvB
3.6.1	De kandidaat is in staat letsels door koude te herkennen en eerste hulp te verlenen <ul style="list-style-type: none"> • onderkoeling en bevroering 	
3.6.2	De kandidaat is in staat letsels door warmte te herkennen en eerst hulp te verlenen <ul style="list-style-type: none"> • hittekrimp, • warmte-uitputting • hitteberoerte 	

DEELKWALIFICATIE 3.0: Sportmassage - ONDERZOEK

b) Onderzoek

i) Procedure stappenplan

NO.	Toetsterm	Taxonomie
3.7	De kandidaat is in staat op basis van de verkregen onderzoeksgegevens een stappenplan op te stellen	PvB
3.7.1	<p>De kandidaat is in staat vast te stellen of hij/zij competent is om door te gaan in het behandelproces</p> <ul style="list-style-type: none"> • aan de hand van inzicht in eigen mogelijkheden en beperkingen, <ul style="list-style-type: none"> ○ zelf de problemen verder aan te pakken ○ dan wel te weten via welke andere weg deze benaderd kunnen worden <ul style="list-style-type: none"> • (sport)arts • (sport)fysiotherapeut • indien gekozen wordt voor behandeling, deze te kunnen uitvoeren naar de bestaande richtlijnen 	
3.7.2	<p>De kandidaat is in staat de klachten tegen de achtergrond van de cliënt te beschouwen, rekening houdend met:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de patiënt als individu <ul style="list-style-type: none"> ○ leeftijd, ○ sekseverschil ○ culturele achtergrond, ○ sociale context, ○ voorgeschiedenis • Indicaties en contra-indicaties • Match belasting – belastbaarheid, rekening houdend met <ul style="list-style-type: none"> ○ ADL gegevens ○ SDL gegeven 	
3.7.3	<p>De kandidaat is in staat te beoordelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • in hoeverre de hulpvraag van de cliënt wordt beantwoord • in hoeverre het beoogde effect is kan worden bereikt • of er eventuele neveneffecten of complicaties zullen optreden 	
3.7.4	<p>De kandidaat is in staat uitleg te geven over:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de bevindingen van anamnese en lichamelijk onderzoek • de behandeling opties, met hun voor- en nadelen, uitvoering, risico's en eventuele bijeffecten • de behandelingsresultaten 	

ii) Methoden en technieken vaststellen

NO.	Toetsterm	Taxonomie
3.8	De kandidaat is in staat een beroepsspecifiek onderzoek voorafgaande aan een behandeling uit te voeren	PvB
3.8.1	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot het beroepsspecifiek onderzoek, voorafgaande aan de behandeling <ul style="list-style-type: none"> • afnemen van een anamnese • inspectie van het lichaam • functieonderzoek • palpatieonderzoek. 	
3.8.2	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot het doel van de <u>anamnese</u> <ul style="list-style-type: none"> • door middel van vraagstelling te weten te komen of er een behandeling gegeven mag worden • de wijze waarop de behandeling uitgevoerd kan worden (indicatie). 	
3.8.3	De kandidaat is in staat een anamnese op te nemen <ul style="list-style-type: none"> • persoonlijke gegevens • leefomstandigheden (ADL) • gezondheidshistorie (doorgemaakte ziekten); • huidige fysieke klachten/risicofactoren • arts en medicijngebruik • sport en trainingsbelasting; • blessures in het verleden en nu; • indicaties • contra-indicaties <ul style="list-style-type: none"> ○ algeheel / lokaal en absoluut / relatief; • Samenvatting 	
3.8.4	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot het doel van <u>inspectie</u> van het lichaam <ul style="list-style-type: none"> • het visueel kunnen herkennen van de normale zichtbare structuren van het lichaam, <ul style="list-style-type: none"> ○ huid, spieren, pezen, botten en gewrichten • het kunnen vaststellen van verschillen door links en rechts te vergelijken, • het verkrijgen van een indicatie of de belasting van invloed is op de statiek. 	
3.8.5	De kandidaat is in staat inspectie van het lichaam te uitvoeren en de bevindingen te interpreteren en te evalueren <ul style="list-style-type: none"> • Uitgangshouding <ul style="list-style-type: none"> ○ rechtopgerichte stand met de voeten recht naar voren² en het gewicht gelijkmatig verdeeld over beide voeten. • Voorzijde: <ul style="list-style-type: none"> ○ typologie (beperken tot atletisch, picnisch of leptosoom), huid (kleur, littekens en andere bijzonderheden), stand van het hoofd, spieromvang, spiercontouren, standsafwijkingen, luchtfiguren. • Achterzijde: <ul style="list-style-type: none"> ○ huid (kleur, littekens en andere bijzonderheden), stand van het hoofd, 	

² Correctie van de stand van de voeten mag doelgericht plaatsvinden.

	<p>spieromvang, standsafwijkingen van de rug (wervelkolom), luchtfiguren, standsafwijkingen van de gewrichten.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zijkanten: <ul style="list-style-type: none"> ○ huid (kleur, littekens en andere bijzonderheden), stand van het hoofd, transversale assen, lordose, kyfose, hyperextensie knie.
3.8.6	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de belangrijke punten uit het <u>functieonderzoek</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • de bewegingsrichtingen van een bewegingseenheid worden actief, passief en op weerstand getest • technisch adequaat • zowel systematisch als gericht • afwijkingen en symptomen te herkennen • bevindingen juist te benoemen en te beschrijven • rekening te houden met de verhouding tussen de belasting en de belastbaarheid van de cliënt
3.8.7	<p>De kandidaat is in staat functietesten actief, passief en op weerstand uit te voeren en de bevindingen te interpreteren en te evalueren</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tenen <ul style="list-style-type: none"> ○ Flexie; ○ Extensie; • Enkelgewricht: Bovenste spronggewricht: <ul style="list-style-type: none"> ○ Plantairflexie; ○ Dorsaalflexie; • Enkelgewricht: Onderste spronggewricht: <ul style="list-style-type: none"> ○ Inversie; ○ Eversie. • Kniegewricht: <ul style="list-style-type: none"> ○ Flexie; ○ Extensie; ○ Endorotatie; ○ Exorotatie. • Heupgewricht: <ul style="list-style-type: none"> ○ Anteflexie; ○ Retroflexie; ○ Abductie; ○ Adductie; ○ Endorotatie; ○ Exorotatie. • Schoudergewricht: <ul style="list-style-type: none"> ○ Anteflexie; ○ Retroflexie; ○ Abductie; ○ Adductie; ○ Endorotatie; ○ Exorotatie. • Ellebooggewricht: <ul style="list-style-type: none"> ○ Flexie; ○ Extensie; ○ Pronatie; ○ Supinatie.

	<ul style="list-style-type: none"> • Polsgewricht: <ul style="list-style-type: none"> ○ Dorsaalflexie; ○ Palmairflexie; ○ Ulnair abductie; ○ Radiaal abductie. • Duimgewricht basisgewricht: <ul style="list-style-type: none"> ○ Abductie; ○ Adductie. • Duimgewricht zadelgewricht: <ul style="list-style-type: none"> ○ Opponeren; ○ Reponeren. • Duimgewricht overige kootjes: <ul style="list-style-type: none"> ○ Flexie; ○ Extensie; • Vingers basisgewricht <ul style="list-style-type: none"> ○ Abductie; ○ Adductie. • Vingers overige kootjes: <ul style="list-style-type: none"> ○ Flexie; ○ Extensie.
3.8.8	<p>De kandidaat is in staat bandtesten uit te voeren en de bevindingen te interpreteren en te evalueren</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lig. collaterale mediale; • Lig. collaterale laterale; • Lig. cruciatum anterior; • Lig. cruciatum posterior
3.8.9	<p>De kandidaat is in staat een relatie te leggen tussen een eventuele spierlengteverschil en de verminderde beweeglijkheid</p>
3.8.10	<p>De kandidaat is in staat spierlengte testen uit te voeren en de bevindingen te interpreteren en te evalueren</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ m. pectoralis major ▪ palmair flexoren van de pols ▪ dorsaalflexoren van de pols ▪ m. iliopsoas ▪ adductoren heup ▪ m. rectus femoris ▪ hamstrings ▪ m. soleus ▪ m. gastrocnemius

c) Tape en Bandage

NO.	Toetsterm	Taxonomie
3.9	De kandidaat is in staat op een functionele manier te tappen/bandageren	PvB
3.9.1	De kandidaat is in staat belastbaarheid aan te passen aan de belasting	
3.9.2	De kandidaat is in staat om de werking van een tape/bandage in de praktijk te brengen <ul style="list-style-type: none"> • Mechanisch; • Reflectoir; • Psychologisch 	
3.9.3	De kandidaat is in staat op basis van de analyse van het functieonderzoek te beoordelen <ul style="list-style-type: none"> • welke beweging in een gewricht moet worden geremd c.q ondersteund. • welke beweging in een spier(groep) moet worden geremd c.q ondersteund. • welk materiaal moet worden gebruikt om het gewenste doel te bereiken. <ul style="list-style-type: none"> ○ Tape ○ Bandages ○ Zwachtels ○ Polstermateriaal 	
3.9.4	De kandidaat is in staat in relatie tot tappen en bandageren huidverzorging toe te passen <ul style="list-style-type: none"> • Reinigen • Ontdoen van haren • Afdekken verwondingen 	
3.9.5	De kandidaat is in staat in overleg met de cliënt de verwachting en het resultaat van de tape /bandage te bespreken <ul style="list-style-type: none"> • in hoeverre de hulpvraag van de cliënt wordt beantwoord • in hoeverre het beoogde effect is kan worden bereikt 	
3.9.6	De kandidaat is in staat op juiste wijze preventieve tapes/bandages aan te leggen. <ul style="list-style-type: none"> • Enkelgewricht <ul style="list-style-type: none"> ○ Algehele ondersteuning bij aspecifiek functieverlies; ○ Remming inversie en eversie; • Kniegewricht <ul style="list-style-type: none"> ○ Totale ondersteuning van de lig. collateralia; ○ Remming hyperextensie. • Ellebooggewricht <ul style="list-style-type: none"> ○ Remming hyperextensie; • Polsgewricht <ul style="list-style-type: none"> ○ Remming palmairflexie; ○ Remming dorsaalflexie. • Duimgewricht <ul style="list-style-type: none"> ○ Remming opponeren; ○ Remming reponeren; ○ Remming abductie. • Vingers <ul style="list-style-type: none"> ○ Remming hyperextensie van de kootjes en de basisgewrichten; ○ Remming van het spreiden van twee of meer vingers. 	

3.9.7	<p>De kandidaat is in staat op juiste wijze preventieve ondersteunende en ontlastende tape/bandage aanleggen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • m. biceps brachii; • m. triceps brachii; • m. triceps surae; • mm. hamstrings; • m. quadriceps femoris; • adductoren
3.9.8	<p>De kandidaat is in staat tape/bandage op zijn functionaliteit te testen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • mening cliënt • functietest • veldtest
3.9.9	<p>De kandidaat is in staat, indien noodzakelijk, de cliënt adviseren de juiste deskundige te raadplegen</p> <ul style="list-style-type: none"> • (sport)arts • (sport)fysiotherapeut

- d) Sportmassage:
i) Palpatie

NO.	Toetsterm	Taxonomie
3.10	De kandidaat is in staat om palpatie uit te voeren	PvB
3.10.1	De kandidaat is in staat tot (het doel van palpatie) <ul style="list-style-type: none"> • het herkennen van de voelbare structuren • het vaststellen van veranderingen in deze structuren door belasting • aan de hand van links en rechts vergelijking. 	
3.10.2	De kandidaat is in staat palpatie uit te voeren <ul style="list-style-type: none"> • Temperatuur <ul style="list-style-type: none"> ○ met dezelfde hand; • Huidverschuifbaarheid, <ul style="list-style-type: none"> ○ met één of twee handen; • Huidoppakbaarheid <ul style="list-style-type: none"> ○ met één of twee handen; • Spiertonus <ul style="list-style-type: none"> ○ met twee handen; • Spiermyogelosen; <ul style="list-style-type: none"> ○ Informatie gedurende de behandeling; • Spierverklevingen; <ul style="list-style-type: none"> ○ informatie gedurende de behandeling 	

ii) Massage

NO.	Toetsterm	Taxonomie
3.11	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de theorie van sportmassage	Theorie
3.11.1	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot <ul style="list-style-type: none"> • het begrip sportmassage • wanneer en waaruit de sportmassage is ontstaan 	
3.11.2	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot het onderscheid tussen <ul style="list-style-type: none"> • pathologische veranderingen • niet-pathologische veranderingen. 	
3.11.3	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot het behandelen van niet-pathologische veranderingen <ul style="list-style-type: none"> • ontstaan onder invloed van belasting, • in de verschillende weefsels • in het bijzonder in het spierweefsel 	
3.11.4	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de lokale invloeden van de massagebehandeling <ul style="list-style-type: none"> • Stimulering van de doorbloeding van de huid en van de spieren • Verbetering van de stofwisseling; • Het beïnvloeden van de spiertonus zowel verhogen als verlagen, losmaken van vezels t.o.v. elkaar; • Het bestrijden van verhardingen in de spieren; • Het opwekken van desquamatie. 	
3.11.5	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de invloed van de verschillende massagehandgrepen <ul style="list-style-type: none"> • Mechanische verklaring: <ul style="list-style-type: none"> ○ Desquamatief of ontschilfering; ○ Rekkende, rollende en schuivende bewegingen; ○ Ontwatering; ○ Losmaken van verklevingen; ○ Invloed op spieren en huid door wrijving, kneding, schuddingen; ○ Invloed op bloed en bloedvaten (druk-, zuigeffect); ○ Invloed op lymfesysteem. ○ Reflectoire verklaring: ○ Prikkeling van de sensibele zenuwen. • Chemisch-biologische verklaring: <ul style="list-style-type: none"> ○ Vrijkomen van prikkelstoffen in het weefsel acetylcholine en histamine. • Psychische verklaring: <ul style="list-style-type: none"> ○ Invloed op de psyche. • Moderne verklaring: • Combinatie van de voorgaande vier verklaringen. 	
3.11.6	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot gebruik van soorten tussenstof <ul style="list-style-type: none"> • Poeders • Crèmes • Zalven 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Vetten • Oliën
3.11.7	<p>De kandidaat beschikt over kennis met betrekking tot de criteria waaraan tussenstof moet voldoen</p> <ul style="list-style-type: none"> • De huid niet irriteren of een allergie opwekken • Niet te snel in de huid dringen • De huid niet afkoelen • Gemakkelijk te verwijderen • Geen doordringende geur • Neutrale kleur
3.11.8	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de criteria voor de uitgangshouding van de sporter</p> <ul style="list-style-type: none"> • Houding zo min mogelijk wijzigen • Spieren ontspannen • Optimale ondersteuning • Goede bereikbaarheid van de te masseren spier(groepen)
3.11.9	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de uitgangshoudingen voor de massage van de verschillende lichaamsdelen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rug- buiklig • Achterzijde onderste extremiteit – buiklig • Voorzijde onderste extremiteit – zittend tegen de klep • Schoudergordel plus mm. Deltoidei – buiklig of ruglig of zit • Bovenste extremiteit- zit of zijlig
3.11.10	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de nomenclatuur en de uitvoeringswijze van de verschillende massagehandgrepen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Intermitterend drukken • Effleurages • Huidtechnieken • Petrissages • Botverschuivingen • Fricties • Tapotements • Vibraties • Schuddingen
3.11.11	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de lokale invloeden van de massagebehandeling</p> <ul style="list-style-type: none"> • de stimulering van de doorbloeding van de huid en de spieren • een betere stofwisseling, het beïnvloeden van de tonus, zowel verhogend als verlagend, • losmaken van weefsels t.o.v. elkaar, • het bestrijden van verhardingen in de spieren • het opwekken van desquamatie.
3.11.12	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de invloed van de diverse massagehandgrepen rekening houdend met</p> <ul style="list-style-type: none"> • de beschikbare tijd, • het tijdstip t.o.v. de inspanning • de algehele lichamelijke conditie, • de nadruk gelegd wordt op een individueel gerichte massage.
3.11.13	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de opbouw van een</p>

	<p>massagebehandeling</p> <ul style="list-style-type: none"> • de opbouw in intensiteit in samenhang met het doel. • de mogelijkheid om de dosering van de handgrepen aan te passen aan het weefsel er van uitgaande dat de dosering wordt bepaald door de factoren <ul style="list-style-type: none"> • tijd, tempo, richting en druk. • dosis = kracht (intensiteit) x tijd
3.11.14	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot het doel van en stimulerende massage</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verbeteren van de doorbloeding van een spier; • Verbeteren van de stofwisseling • Verhogen van de tonus van de spier
3.11.15	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot het doel van een sederende massage</p> <ul style="list-style-type: none"> • ontspanning; • afvoeren afvalstoffen • ontwateren; • verlaging van de tonus van de spier • bestrijden van verhardingen van de spieren
3.11.16	<p>De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot</p> <ul style="list-style-type: none"> • het vaststellen van indicatie en contra-indicaties • het opstellen van een stappenplan en dit met de cliënt te bespreken • het zelfstandig uitvoeren van een volledige massagebehandeling

NO.	Toetsterm	Taxonomie
3.12	De kandidaat is in staat op een verantwoorde wijze en zelfstandig een massage uit te voeren	PvB
3.12.1	De kandidaat is in staat (vak)handelingen uit te voeren <ul style="list-style-type: none"> • volgens ergonomische richtlijnen • volgens regels Arbo-wetgeving 	
3.12.2	De kandidaat is in staat voor zichzelf hygiënemaatregelen te treffen <ul style="list-style-type: none"> • goed wasbare bedrijfskleding • handen verzorgd, geen lange nagels, • geen sieraden 	
3.12.3	De kandidaat is in staat hygiëne- en controlemaatregelen te treffen voor de cliënt <ul style="list-style-type: none"> • Voor de behandeling: <ul style="list-style-type: none"> ○ reinigen van de werkruimte/wachtruimte • Voorafgaand aan de behandeling <ul style="list-style-type: none"> ○ Geeft informatie over het beoogde effect van de massage • Tijdens de behandeling <ul style="list-style-type: none"> ○ Afkoelen cliënt voorkomen ○ Afdekken niet te masseren lichaamsdelen en kleding ○ Vraagt cliënt informatie te verstrekken omtrent pijn en eventueel anderen onaangename sensaties • Afsluitend aan de behandeling: <ul style="list-style-type: none"> ○ hygiënisch omgaan met de materialen • Na de behandeling: <ul style="list-style-type: none"> ○ reinigen van de werkruimte/wachtruimte 	
3.12.4	De kandidaat is in staat de algemene regels bij praktijk massage toe te passen <ul style="list-style-type: none"> • Geen pijn veroorzaken in verband met afweerreacties; • Uitgangshouding van de cliënt moet ontspannen zijn alleen indien noodzakelijk gewijzigd worden; • Afkoelen van de cliënt voorkomen; • Neem de regels van hygiëne en ethiek in acht; • Ontwijk en voorkom weefselbeschadigingen; • Bij extremiteiten altijd beginnen met het meest proximale lichaamsdeel; • De werkrichting van de handgrepen is van distaal naar proximaal • Bij intermitterend drukken en handgrepen op de romp kan hiervan worden afgeweken. • Geen massage bij aanwezigheid van absolute contra-indicaties; • Handgrepen in de goede volgorde toepassen; • Afhankelijk van het doel de druk en snelheid doseren en meer of minder variatie toepassen; 	
3.12.5	De kandidaat is in staat massage handgrepen en in juiste volgorde uit te voeren <ul style="list-style-type: none"> • Intermitterend drukken <ul style="list-style-type: none"> ○ met één hand of met twee handen, ○ de stand van de handen kan zowel parallel als dwars op de lengterichting van het te behandelen lichaamsdeel zijn, ○ de druk over de hand(en) wordt gelijkmatig verdeeld. ○ druk gelijkmatig opbouwen en laten afnemen ○ ritmisch en soepel in elkaar over gaan zodat stoten wordt vermeden. 	

- bij de rompmusculatuur dient rekening gehouden te worden met de het ademritme.
- op de extremiteiten van proximaal naar distaal
- Bij de romp is de richting vrij.
- Effleurages
  - de handen de contouren van het lichaam te volgen,
  - de druk dient gelijkmatig te worden verdeeld.
  - dienen ritmisch en soepel te worden uitgevoerd
  - de handen zoveel mogelijk in contact blijven houden met het te behandelen lichaamsdeel.
  - druk van distaal naar proximaal
  - volgorde voor de rug lengte - cirkelvormig - dwars,
  - volgorde voor de extremiteiten lengte - dwars.
  - Lengte
    - met één of twee handen of handdelen
    - de handen worden in de lengterichting van het te behandelen lichaamsdeel verplaatst.
  - Cirkelvormig (alleen bij de rug)
    - met één of twee handen
    - de handen worden cirkelvormig op het te behandelen lichaamsdeel verplaatst.
  - Dwars
    - met één of twee handen of handdelen
    - de handen worden dwars op de lengterichting van het te behandelen lichaamsdeel verplaatst.
- Petrissages
  - spier uit bedding brengen
  - geleidelijk aan kracht opbouwen naar duidelijk kneedmoment.
  - kracht geleidelijk weer af laten nemen
  - handen glijdend verplaatsen
  - tijdens het eigenlijke kneedmoment mogen de handen niet glijden.
  - kneedmoment tegen een harde onderlaag (meestal het bot) of in de eigen hand
  - druk gelijkmatig verdeeld (niet knijpen)
  - gelijkmatig ritme
  - de hand(en) contact blijft(blijven) houden met het te behandelen lichaamsdeel.
  - volgorde waarin de handgrepen dienen plaats te vinden is eerst lengte dan dwars.
  - druk van distaal naar proximaal
  - Lengte
    - met één of twee handen of handdelen.
    - kneedmoment hoofdzakelijk in de lengterichting van het te behandelen lichaamsdeel.
  - Dwars
    - met één of twee handen of handdelen.
    - kneedmoment hoofdzakelijk dwars op het te behandelen lichaamsdeel.
  - Cirkelvormig of halfcirkelvormig
    - kneedmoment in de lengte of dwarse richting van het te behandelen lichaamsdeel.

	<ul style="list-style-type: none"> • Fricties <ul style="list-style-type: none"> ○ met één of meer vingers, duim of delen van de hand, ○ voldoende druk en diepte ○ kleine bewegingsuitslagen onder gelijkmatige druk ○ de huid verschuift t.o.v. de onderlaag ○ gelijkmatig ritme druk binnen de pijngrens • Schuddingen: direct, indirect <ul style="list-style-type: none"> ○ met één of twee handen, ○ de handen rechtstreeks op de spier(groep) worden geplaatst (directe schudding) ○ de handen proximaal of distaal van de spier(groep) worden geplaatst (indirecte schudding). ○ de spier(groep) een zo groot mogelijke zijwaartse beweging laten maken. ○ de spier(groep) goed ontspannen is en de gewrichten goed worden ondersteund. ○ gelijkmatig ritme. • Tapotements <ul style="list-style-type: none"> ○ waaierslag, gespreide of gesloten vingers, vuist ulnair of palmair, battre a l'air comprime ○ doorgaans met twee handen waarbij vooral de ulnaire en palmaire zijde van de handen worden gebruikt. ○ dienen ritmisch en soepel, vanuit de losse pols, te worden uitgevoerd en mogen geen pijn veroorzaken ○ kort aanrakingsmoment • Huidhandgrepen <ul style="list-style-type: none"> ○ rollen, verschuiven/rekken en plukken. ○ met twee handen waarbij de huid t.o.v. de onderlaag wordt bewogen. • Eideffleurage
3.12.6	<p>De kandidaat is in staat massage aan lichaamsdelen uit te voeren</p> <ul style="list-style-type: none"> • Achterzijde onderste extremiteit <ul style="list-style-type: none"> ○ alle spieren vanaf de bekkenrand (inclusief de gluteaalmusculatuur) tot en met de achillespees (dus exclusief de voet). • Voorzijde onderste extremiteit <ul style="list-style-type: none"> ○ Alle spieren van de lies tot en met de voet inclusief de voetzool • Rug <ul style="list-style-type: none"> ○ Alle spieren van af het bekken tot aan het achterhoofd inclusief bekkenrand exclusief gluteaalmusculatuur) • Schoudergordel en mm deltoideï. <ul style="list-style-type: none"> ○ de nek inclusief de rompmusculatuur aan beide zijden, met name de m.pectoralis, m.lattissimus dorsi, m.supraspinatus, m.infraspinatus, m.trapezius en de m.rhomboïdeus inclusief de beide mm.deltoideï. • Bovenste extremiteit <ul style="list-style-type: none"> ○ de m. deltoideus plus alle spieren van bovenarm, onderarm en hand.

4) Sociale vaardigheden

a) Communicatievaardigheden

NO.	Toetsterm	Taxonomie
4.1	Kandidaat is in staat om communicatie vaardigheden binnen praktijksituaties (-simulaties) te hanteren	PvB
4.1.1	Kandidaat is in staat om in contacten kennis te maken, iets te vragen, een gesprek te beginnen, te luisteren en een gesprek te afronden <ul style="list-style-type: none"> • De kandidaat kan omschrijven wat dienstverlening of service inhoudt. • De kandidaat is ten opzichte van de klant:<ul style="list-style-type: none"> ○ Beleefd ○ hulpvaardig. • De kandidaat kan<ul style="list-style-type: none"> ○ observeren ○ interpreteren ○ interesse tonen in de klant.	
4.1.2	Kandidaat is in staat om <ul style="list-style-type: none"> • 'neen' zeggen • telefoneren • beleefdheidsvormen hanteren • beslissingen nemen • omgaan met gevoelens • omgaan met kritiek • omgaan met waardering	

b) Voorlichting, advies en instructie

NO.	Toetsterm	Taxonomie
4.2	Kandidaat is in staat om de klant voor te lichten, advies en instructie te geven	PvB
4.2.1	De kandidaat is in staat om <ul style="list-style-type: none"> • de relatie tussen product, prijs en kwaliteit aan de klant uit te leggen. • advies geven over producten. • de volgende gespreksvormen toepassen: <ul style="list-style-type: none"> ○ zakelijk telefoongesprek ○ conclusie (i.c. diagnose)gesprek ○ adviesgesprek ○ verkoopgesprek ○ informeel gesprek 	
4.2.2	Kandidaat is in staat om <ul style="list-style-type: none"> • de klant over de verzorging van het lichaam te adviseren. • een behandelingsplan te interpreteren. • naar aanleiding van een advies uit het behandelingsplan producten te adviseren. • productinformatie te verstrekken 	

c) Omgangsvormen en gedrag

NO.	Toetsterm	Taxonomie
4.3	Kandidaat is in staat om zich op een bij een dienstverlenend beroep passende wijze te presenteren en in praktijksituaties (-simulaties) cliënten op correcte wijze tegemoet te treden	PvB
4.3.1	Kandidaat is in staat om cliënten te ontvangen en afscheid te nemen <ul style="list-style-type: none"> • ontvangen en begeleiden naar de plaats • naar wensen informeren • een gesprek beginnen, voeren en afsluiten • kleding aannemen en aanreiken • afscheid nemen	

5) Registratie vaardigheden

NO.	Toetsterm	Taxonomie
5.1	Kandidaat is in staat om de administratie rond de behandeling af te handelen	PvB
5.1.1	De kandidaat is in staat om <ul style="list-style-type: none"> • gegevens van de cliënt en de behandeling(en) in een cliëntendossier vast te leggen. • de inhoud van de rapportage goed te structureren, waarbij hoofd- en bijzaken gescheiden worden; • kernachtig en doelgericht formuleren in rapportages • gegevens betreffende een thuisadvies vast te leggen en aan de klant mee te geven. • Het doel en functie van het cliëntendossier in praktijk te brengen<ul style="list-style-type: none"> ○ Transparantie ○ Borging • gegevens op de (minimaal) benodigde formulieren vast te leggen<ul style="list-style-type: none"> ○ Anamneseformulier ○ Inspectieformulier ○ Functietest formulier ○ Stappenplan	

6) Materiaalkennis

NO.	Toetsterm	Taxonomie
6.1	De kandidaat is in staat om aan te geven welke materialen benodigd zijn voor adequate behandeling.	PvB
6.1.1	De kandidaat is in staat om aan te geven welke materialen voor de eerste hulp in zijn EHB(S)O koffer benodigd zijn en kan deze materialen benoemen, omschrijven en gebruiken	
6.1.2	De kandidaat is in staat om gebruik van soorten tussenstof te omschrijven <ul style="list-style-type: none"> • Poeders • Crèmes • Zalven • Vetten • Oliën	
6.1.3	De kandidaat is in staat om de criteria waaraan tussenstof moet voldoen te omschrijven <ul style="list-style-type: none"> • De huid niet irriteren of een allergie opwekken • Niet te snel in de huid dringen • De huid niet afkoelen • Gemakkelijk te verwijderen • Geen doordringende geur • Neutrale kleur	
6.1.4	De kandidaat is in staat om de te beoordelen bij het functieonderzoek welk materiaal moet worden gebruikt om het gewenste doel te bereiken. <ul style="list-style-type: none"> ○ Tape ○ Bandages ○ Zwachtels ○ Polstermateriaal	

7) Sportmassageproces

NO.	Toetsterm	Taxonomie
7.1	De kandidaat is in staat om het sportmassageproces in de praktijk toe te passen	PvB
7.1.1	De kandidaat is in staat om het proces toe te passen <ul style="list-style-type: none"> ○ Intakeproces ○ Uitvoering/behandelproces ○ Nazorg proces	

8) Gedrag- en tuchtreglement

NO.	Toetsterm	Taxonomie
8.1	De kandidaat is in staat om ethisch en professioneel gedrag ten toon te spreiden	PvB
8.1.2	De kandidaat is in staat om op in een gegeven situatie ethisch te handelen. <ul style="list-style-type: none"> • De kandidaat herkent vertrouwelijke informatie. • De kandidaat kan met vertrouwelijke informatie omgaan. • De kandidaat kan (fundamentele) waarden en normen toepassen die in het beroepsmatig handelen een rol spelen	

9) Hoofdlijnen wet- en regelgeving privacyregelingen cliënten (wet WBP)

NO.	Toetsterm	Taxonomie
9.1	De kandidaat is in staat om de basisprincipes van de privacy wetgeving op eigen handelen en/of bedrijfsvoering toe te passen	PvB
9.1.1	<p>De kandidaat is in staat om</p> <ul style="list-style-type: none"> • al wat hem/haar in het kader van de beroepsuitoefening betreffende de cliënt en diens naaste betrekkingen ter ore is gekomen, te beschouwen als beroepsgeheim. • ter zake tegenover derden een zwijgplicht uit te oefenen • er zorg voor te dragen dat de geheimhouding van de gegevens van de cliënt en de bescherming van de diens persoonlijke levenssfeer verzekerd zijn, • Voor het uitwisselen van behandelgegevens betreffende de cliënt, toestemming te vragen aan de cliënt, • aan de cliënt aan te geven hoe met zijn/haar gegevens wordt omgegaan. • de cliënt aan te laten geven (door een paraaf) op de volgende formulieren hoe met zijn/haar gegevens wordt omgegaan:<ul style="list-style-type: none"> ○ op de onderzoeksformulieren (anamnese, inspectie en functietesten diagram) ○ op het stappenplan	

10)Hoofdlijnen wet- en regelgeving cliëntenrechten

NO.	Toetsterm	Taxonomie
10.1	De kandidaat is in staat om de cliënt invloed te geven op het behandelproces	PvB
10.1.1	De kandidaat is in staat om de cliënt invloed te geven op het behandelproces door te realiseren dat de cliënt <ul style="list-style-type: none"> • Recht op een duidelijk behandelplan • Inzage dossier. • Privacy • Inspraak	

NO.	Toetsterm	Taxonomie
10.2	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot de meest relevante wetten die cliëntenrechten regelen	Theorie
10.2.1	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht betreffende de meest relevante cliëntenrechten zoals omschreven in <ul style="list-style-type: none"> • WKCZ • BIG • WGBO • Kwaliteitswet Zorginstellingen • WMG 	

11) Kennis van de omgeving en ontwikkelingen van en rond de sportmasseur.

NO.	Toetsterm	Taxonomie
11.1	De kandidaat beschikt over kennis en/of inzicht met betrekking tot globaal de doelen, werkwijzen, organisatie en strategieën van brancheorganisaties in de bedrijfstak	Theorie
11.1.1	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot <ul style="list-style-type: none"> • De (strategische) ontwikkelingen in de sport en de sportgezondheidszorg • Raakvlakken tussen de sportgezondheidszorg en de gezondheidszorg • Raakvlakken tussen de sportgezondheidszorg en de sport De keten in de sportgezondheidszorg • 5 doelgroepen binnen de sportgezondheidszorg • Relatie tussen de doelgroepen en de sportgezondheidszorg • Werkgever-, werknemer- en brancheorganisaties, bijvoorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> ○ VSG ○ NVFS ○ NGS ○ NOC*NSF • Globaal de doelen van beroepsbeoefenaars en brancheorganisaties zoals: <ul style="list-style-type: none"> ○ taken ○ verantwoordelijkheden ○ werkdomeinen 	
11.2	De kandidaat beschikt over kennis en/of inzicht met betrekking tot de ontwikkelingen op het gebied van doping en sport	

12) Presentatiemethoden- en technieken

NO.	Toetsterm	Taxonomie
12.1	De kandidaat is in staat de diverse klassieke presentatie methoden en technieken toe te passen	PvB
12.1.1	De kandidaat is in staat om de klassieke presentatie methoden en technieken toe te passen <ul style="list-style-type: none"> ○ Tekst ○ Foto's en illustraties ○ Projecties en beeldschermpresentaties ○ Geluid	
12.1.2	De kandidaat is in staat om op basis van de voor- en nadelen van diverse methoden en technieken een juiste keuze te maken	

13) Verbeterprocedé / kwaliteitszorg.

NO.	Toetsterm	Taxonomie
13.1	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht om de kwaliteit van de eigen werkzaamheden te waarborgen	Theorie
13.1.1	De kandidaat <ul style="list-style-type: none"> • kan het belang aangeven van (interne) scholing. • houdt vakliteratuur bij. • heeft de intentie presentaties/congressen/scholingen e.d. bij te wonen	
13.1.2	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot <ul style="list-style-type: none"> • het begrip kwaliteit. • waarom bij kwaliteitszorg de eisen van de klant centraal staan. • Omschrijving van:<ul style="list-style-type: none"> ○ integrale kwaliteit ○ productkwaliteit ○ proceskwaliteit.	
13.1.3	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot <ul style="list-style-type: none"> • het doel van evaluatie en nazorg. • het belang van regelmatige evaluatie • de richtlijnen voor evaluatie van behandelingen.	
13.1.4	De kandidaat beschikt over kennis met betrekking tot <ul style="list-style-type: none"> • het concept klachtenregeling • weet wat een klacht is • weet hoe om te gaan met een klacht, zoals<ul style="list-style-type: none"> ○ Minimale criteria voor ontvankelijkheid van een klacht ○ Minimale criteria voor vastleggen klacht ○ Minimale criteria voor afhandelen van een klacht ○ Kent algemene klachtenprocedure	

14) Documentatiebeheer & archivering

NO.	Toetsterm	Taxonomie
14.1	De kandidaat beschikt over kennis met betrekking tot de kwaliteit van de eigen administratie te waarborgen	Theorie
14.1.1	De kandidaat beschikt over kennis en inzicht met betrekking tot <ul style="list-style-type: none"> • het nut en het doel van documentatiebeheer • de minimale criteria voor documentatiebeheer • het nut en doel van archivering • verschillende vormen van archief • criteria voor wel/niet archiefwaardig	

15) Richtlijnen praktijk/behandelruimte

NO.	Toetsterm	Taxonomie
15.1	De kandidaat geeft blijk van kennis van de richtlijnen waar een praktijk /behandelruimte minimaal aan moet voldoen	t.k.n.
15.1.1	De kandidaat geeft blijk van kennis van richtlijnen over <ul style="list-style-type: none"> • Hygiëne • Veiligheid • Privacy • Algemeen	

This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.